

1. ชื่อเรื่อง ความชุกและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียด ภาวะซึมเศร้า ในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ใน Cohort ward โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน

2. ชื่อเจ้าของผลงาน

นางต้องจิตร์ ลันโคตร ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

นางเย็นใจ พิมพ์บรรณ ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

3. สรุปผลงานโดยย่อ : การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โคโรนา 19 ทั่วโลก ทำให้เกิดปัญหาทั้งสุขภาพทางกาย และทางใจ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ความชุกและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียด ภาวะซึมเศร้า ในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ใน Cohort ward โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน ในช่วงเดือนเมษายน – กันยายน 2564 โดยใช้แบบประเมินความเครียด ST-5 และ แบบคัดกรองซึมเศร้า (9Q) ของกรมสุขภาพจิต วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาความชุกและวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดและภาวะซึมเศร้า

ผลการศึกษา พบว่าผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาใน Cohort ward จำนวน 256 ราย เพศชาย 108 ราย (ร้อยละ 42.19) เพศหญิง 148 ราย (ร้อยละ 57.81) อายุเฉลี่ย 40.88 ± 14.55 มีความชุกความเครียดร้อยละ 4.29 ความชุกภาวะซึมเศร้าร้อยละ 6.25 ไม่พบปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะเครียดและซึมเศร้าในผู้ป่วยโควิด 19 ที่รับการรักษาใน cohort ward อย่างมีนัยสำคัญ

4. ที่มาและความสำคัญของปัญหา : จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วโลก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ในประเทศไทยก็เช่นกัน พบมีการระบาด ตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ. 2563 ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ประเทศไทยต้องกำหนดมาตรการควบคุมโรคที่มีความเข้มงวดและหลากหลายเพื่อจำกัดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การกำหนดให้มีการกักตัวกลุ่มเสี่ยงและการห้ามออกนอกบ้านเพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ หรือแม้กระทั่งการที่ต้องนอนรักษาตัวในโรงพยาบาลเป็นเวลานาน การถูกจำกัดบริเวณ การถูกงดเยี่ยม การรับบริการทางการแพทย์ในรูปแบบที่เปลี่ยนไป เช่น พยาบาลที่เข้าดูแลถูกต้องใส่ชุดป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ ข้อจำกัดด้านการสื่อสาร เป็นต้น แม้สถานการณ์จะมีแนวโน้มและทิศทางที่ดีขึ้น แต่ก็ยังส่งผลกระทบไม่เพียงร่างกายแต่ยังรวมถึงจิตใจผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง จำเป็นที่ผู้ป่วยติดเชื้อต้องมีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี จึงจะสามารถดำรงชีวิตอยู่สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงนี้ได้

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน เปิดรับบริการผู้ป่วยใน สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตั้งแต่เดือน เมษายน 2564 เป็นต้นมา มีผู้ป่วยเข้ารับบริการผู้ป่วยใน Cohort ward จำนวน 622 ราย หายกลับบ้านจำนวน 569 ราย ส่งต่อ 50 ราย เสียชีวิต 3 ราย โรงพยาบาลมีระบบการดูแลผู้ป่วย ตามแนวทางการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข รวมถึงมีทีมช่วยเหลือเยียวยาจิตใจ ผู้ประสบภาวะวิกฤตในกรณีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แต่ยังไม่มีการศึกษาถึงความชุกและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียด ภาวะซึมเศร้า ในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อที่จะนำมาวิเคราะห์ หากความสัมพันธ์ต่อการเกิดความเครียดและภาวะ ซึมเศร้า ในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโร

นา 2019 อันจะนำมาซึ่งการดูแลรักษาอาการทางจิตใจ และสร้างความเข้มแข็ง ให้ผู้ป่วยสามารถเพื่อที่ สามารถ กลับไปดำรงชีวิตในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ตามปกติ อย่างเข้าใจและอย่างมีความสุข

5. วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อศึกษาความชุกภาวะเครียดและภาวะซึมเศร้า ในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ใน Cohort ward โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะเครียดและภาวะซึมเศร้า ในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ใน Cohort ward โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน

6. ระเบียบวิธีวิจัย : การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ทำการศึกษา ระหว่างเดือน เมษายน – กันยายน 2564

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง : เกณฑ์คัดเข้า ผู้ป่วยติดเชื้อโคโรนา 19 อายุ 15 ปีขึ้นไป ที่เข้ารับการรักษาใน Cohort ward โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน

เกณฑ์คัดออก ผู้ป่วยมีโรคทางจิตเวช สมองเสื่อม

การเก็บรวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลได้แก่ อายุ เพศ ผลการประเมินความเครียด ผลการประเมินภาวะ ซึมเศร้า ผลการประเมินความรู้เรื่องโรคโคโรนา 19

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา : แบบประเมินความเครียด ST-5 และ แบบคัดกรองซึมเศร้า (9Q) ของกรม สุขภาพจิต

การวิเคราะห์ข้อมูล : สถิติพรรณนา ด้วยจำนวนร้อยละและ หาค่าเฉลี่ย

7. ผลการศึกษา: จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้ป่วยโควิดที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วย cohort ward โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน ในช่วงเดือนเมษายน –กันยายน 2564 จำนวน 256 ราย มีภาวะ เครียด 11 ราย คิดเป็นความชุกละ 4.29 มีภาวะซึมเศร้า 16 ราย คิดเป็นความชุกร้อยละ 6.25 ซึ่งน้อยกว่า การศึกษาก่อนหน้านี้ในการศึกษา ความชุกของความเครียดและภาวะซึมเศร้าของประชาชนในทวีปเอเชีย เท่ากับร้อยละ 27.9 และ 35.3 ตามลำดับ และยังน้อยกว่าการศึกษาในประเทศไทยที่มีความชุกความเครียด ร้อยละ 30.8 และมีความชุกของภาวะซึมเศร้าร้อยละ 16.5 (วรินทร์ทิพย์ ศรีสว่าง, 2564)

จากความชุกความเครียดและภาวะซึมเศร้า ช่วงเดือนเมษายน –กันยายน 2564 มีแนวโน้มลดลงอาจ เนื่องจากการระบาดรอบ 2 ซึ่งประชากรส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์และความรู้เรื่อง โรคโคโรนา 19 เพิ่มมากขึ้น สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้ภายใต้สภาวะการแพร่ระบาด นอกจากนี้จำนวน ผู้ป่วยติดเชื้อลดลง และผู้ป่วยเสียชีวิตลดลง สถานการณ์การแพร่ระบาดดีขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้ความเครียดและ ภาวะซึมเศร้าลดลงตามช่วงเวลา

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ไม่มีปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดและภาวะซึมเศร้าอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งต่างจากการงานวิจัยก่อนหน้านี้ที่พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดคือเพศ และสถานะ ผู้ป่วยใน

ตาราง แสดงความชุกของความเครียดในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) N=256

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ความชุกของความเครียด	11	4.29
ความชุกของภาวะซึมเศร้า	16	6.25

8. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ :

1. นำผลการวิจัยมาเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจ ในผู้ป่วยที่ประสบภาวะวิกฤตในกรณีการระบาดของโรคติดเชื้ออุบัติใหม่

2. ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับ นโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยที่ประสบภาวะวิกฤตในกรณีการระบาดของโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ต่อไป

9. บทเรียนที่ได้รับ : แม้พบว่าความชุกของความเครียด และภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่นอนในโรงพยาบาล จะมีน้อย และแม้สถานการณ์การระบาดจะเริ่มคลี่คลายลง แต่ก็ยังส่งผลกระทบต่อจิตใจ ดังนั้นการดูแลทางด้านร่างกาย ควบคู่กับการดูแลเยียวยาจิตใจ แต่แรกช่วยให้ผู้ป่วยเกิดความเข้มแข็งด้านจิตใจ สามารถผ่านพ้นปัญหาอุปสรรคและดำเนินชีวิตในสถานการณ์การแพร่ระบาดนี้ ได้อย่างปกติและเป็นสุข

10. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ : การดูแลผู้ป่วยด้วยทีมสุขภาพที่เข้มแข็ง แม้ในสถานการณ์การแพร่ระบาด ทีมมีการดูแลทั้งทางร่างกาย จิตสังคม จิตวิญญาณ ตามมาตรฐานวิชาชีพ อันส่งผลต่อการบริการที่มีประสิทธิ ภาพและคุณภาพมาตรฐาน